

SEQ Elevate

Skills for
the Future

WP2

Το Πλαίσιο Μοντέλου Μάθησης SEQ

Έκδοση 3, 03/2026

Υπεύθυνος εταίρος: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Step up. Stand Out.

Co-funded by
the European Union

Πληροφορίες για το παραδοτέο

WP & Τίτλος παραδοτέου	WP2 Το Πλαίσιο του Μοντέλου Μάθησης SEQ
Έκδοση	3
Ημερομηνία παράδοσης	Μάρτιος 2026
Επίπεδο διάδοσης (δημόσιο, περιορισμένο, εμπιστευτικό)	δημόσιο
Υπεύθυνος εταίρος	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Ελεγκτής/ Ελεγκτές ποιότητας	Όλοι οι εταίροι

Κατάλογος συντομογραφιών

ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
NEET	Not in Education, Employment, or Training Άτομα που δεν σπουδάζουν, δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν κατάρτιση
MKO	Μη κυβερνητικές οργανώσεις
SEL	Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση Social and Emotional Learning
SEQ	Social and Emotional Skills Κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες
EEK	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Πίνακας περιεχομένων:

Εισαγωγή.....	4
Οδηγίες.....	5
Ορισμός Βασικών Δεξιοτήτων	8
Καθορισμός Κριτηρίων Αναφοράς και Δεικτών για την Μέτρηση της Επάρκειας και της Προόδου.....	12
Σχεδιασμός του μεθοδολογικού πλαισίου για την εφαρμογή στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας....	15
Συστάσεις για το Σύστημα Επικύρωσης και Μικροπιστοποιήσεων	19

Εισαγωγή

Το μεθοδολογικό πλαίσιο του Μοντέλου Μάθησης SEQ καθιερώνει ένα δομημένο, τεκμηριωμένο σύστημα για την ανάπτυξη, την εξάσκηση και την επικύρωση κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων σε νέους που δεν σπουδάζουν, δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν κατάρτιση (NEET) στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας. Ο όρος «κοινωνική οικονομία» αναφέρεται σε οργανισμούς και πρωτοβουλίες που δίνουν προτεραιότητα στον κοινωνικό αντίκτυπο και το όφελος της κοινότητας παράλληλα με την οικονομική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών, μη κερδοσκοπικών οργανισμών, κοινοτικών πρωτοβουλιών και άλλων φορέων με συγκεκριμένη αποστολή που ανταποκρίνονται σε κοινωνικές ανάγκες όπως η ένταξη, η βιωσιμότητα και η τοπική ανάπτυξη. Το έργο SEQ Elevate εστιάζει σε αυτόν τον τομέα, καθώς η κοινωνική οικονομία συχνά παρέχει εύκολη πρόσβαση σε νέους που αντιμετωπίζουν εμπόδια στην απασχόληση και δίνει μεγάλη έμφαση στις διαπροσωπικές δεξιότητες, τη συνεργασία, την ενσυναίσθηση και την υπευθυνότητα. Τα ευρήματα της διακρατικής ερευνητικής φάσης αντικατοπτρίζονται στην ανάλυση συγκριτικής αξιολόγησης, η οποία καταδεικνύει μοτίβα σύγκλισης μεταξύ των χωρών, συμπεριλαμβανομένων των κενών εμπιστοσύνης, των ελλείψεων ετοιμότητας συμπεριφοράς, της ζήτησης των ενδιαφερόμενων μερών για παρατηρήσιμες δεξιότητες και μιας ισχυρής προτίμησης για σύντομη, πρακτική και βασισμένη σε σενάρια μάθηση.

Το πλαίσιο είναι σκόπιμα αρθρωτό, βασίζεται στη συμπεριφορά και συνδέεται με τη διαδικασία επικύρωσης. Αρχικά διαμορφώνεται ως μεθοδολογική αρχιτεκτονική σε έντυπη μορφή και στη συνέχεια μετατρέπεται σε ένα πολυγλωσσικό ψηφιακό διαδραστικό εργαλείο, καθώς θα είναι διαθέσιμο στα αγγλικά, τα γερμανικά και τα ελληνικά. Η ανάπτυξη αυτού του πλαισίου βασίζεται σε τέσσερις αλληλένδετες συνιστώσες: κοινές κατευθυντήριες γραμμές, ταξινόμηση δεξιοτήτων, δείκτες αναφοράς επιδόσεων και μεθοδολογία εφαρμογής.

Οδηγίες

Οι βασικές μεθοδολογικές οδηγίες εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η εννοιολογική συνοχή, η ιχνηλασιμότητα της έρευνας και η διακρατική σύγκριση. Ωστόσο, το πλαίσιο δεν επιβάλλεται από την κορυφή προς τη βάση· αντίθετα, βελτιώνεται επαναληπτικά μέσω δομημένων κύκλων συνεισφοράς των εταίρων, οι οποίοι περιλαμβάνουν τα ευρήματα των εθνικών εκθέσεων, τις ερμηνείες των ομάδων εστίασης και την ανατροφοδότηση από τα Φόρουμ Συνεργασίας. Με αυτόν τον τρόπο, το πλαίσιο εξελίσσεται μέσω της συνεχούς συνεισφοράς των εταίρων και της προσαρμογής στο εκάστοτε πλαίσιο.

Εστίαση στην ομάδα-στόχο

- Οι κατευθυντήριες γραμμές συνδέουν ρητά το μοντέλο με τις πραγματικές συνθήκες της ομάδας-στόχου και, ως εκ τούτου, εστιάζουν στα προφίλ των νέων NEET:
 - ο νέοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο
 - ο νέοι μετανάστες
 - ο νέοι που έχουν παραμείνει μακροχρόνια εκτός αγοράς εργασίας
- Οι εταίροι αναγνωρίζουν ότι τα εμπόδια στην απασχολησιμότητα δεν είναι καθαρά τεχνικά και, ως εκ τούτου, παραδέχονται ότι τα κενά σε θέματα αυτοπεποίθησης, διαχείρισης του άγχους και συμπεριφορικής ετοιμότητας είναι εξίσου κρίσιμα με τα τεχνικά κενά.
- Οι εταίροι λαμβάνουν επίσης υπόψη τις διαφορετικές πορείες απομάκρυνσης, καθορίζοντας την απαίτηση για αρθρωτές μονάδες εισόδου λόγω των μικτών χρόνων απομάκρυνσης.

Οι οδηγίες ορίζουν τα όρια λειτουργίας και τα κριτήρια ποιότητας του Μοντέλου Μάθησης SEQ. Οι εταίροι καθορίζουν ενεργά τις παραμέτρους σχεδιασμού εντός των οποίων πρέπει να λειτουργεί το μοντέλο.

Διευκρινίζουν ότι το μοντέλο πρέπει::

- να βασίζεται στην έρευνα και όχι σε εισαγόμενες θεωρίες

- να καθοδηγείται από τις ικανότητες
- αρθρωτό και επεκτάσιμο
- προσαρμόσιμο σε διαφορετικές περιόδους αποσύνδεσης των NEET από την εργασία
- αξιοποιήσιμο από εκπαιδευτές που δεν είναι ειδικοί
- κατανοητό από εργοδότες και φορείς της κοινωνικής οικονομίας

Οι εταίροι συνεισφέρουν μέσω τριών δομημένων διαύλων:

- πλαισιοθετημένη προσαρμογή, διασφαλίζοντας ότι τα σενάρια αντανakλούν τις εθνικές πραγματικότητες της εργασίας και της κοινωνικής οικονομίας
- αξιολόγηση της προσβασιμότητας για τους εκπαιδευόμενους, επαληθεύοντας το γλωσσικό εύρος, το γνωστικό εύρος και την πολιτισμική καταλληλότητα
- ιδέες σχετικά με τη δυνατότητα υλοποίησης, επαληθεύοντας ότι οι δραστηριότητες μπορούν να διεξαχθούν σε περιβάλλοντα κατάρτισης με περιορισμένους πόρους

Οι οδηγίες καθορίζουν επίσης μη διαπραγματεύσιμους κανόνες σχεδιασμού. Αυτοί οι κανόνες λειτουργούν ως δομικές διασφαλίσεις που διατηρούν τον πρακτικό και βασισμένο στις ικανότητες προσανατολισμό του μοντέλου:

- δεξιότητα πρέπει να αντιστοιχεί σε παρατηρήσιμη συμπεριφορά
- κάθε ενότητα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον μία εργασία προσομοίωσης
- κάθε αξιολόγηση πρέπει να βασίζεται στην απόδοση
- κάθε σήμα πρέπει να συνδέεται με ρητά κριτήρια
- κάθε μαθησιακή διαδρομή πρέπει να περιλαμβάνει ένα εισαγωγικό επίπεδο που ενισχύει την αυτοπεποίθηση

Το Μοντέλο Μάθησης SEQ βασίζεται σε μια φιλοσοφία μάθησης προσανατολισμένη στην πράξη, όπου η ανάπτυξη δεξιοτήτων προωθείται κυρίως μέσω της δράσης, της συμμετοχής και της εφαρμοσμένης εμπειρίας, σε αντίθεση με την εκτενή θεωρητική διδασκαλία. Το μοντέλο δίνει έμφαση στην μάθηση μέσω της πράξης ως κεντρική παιδαγωγική προσέγγιση. Το μοντέλο δεν δίνει προτεραιότητα σε αφηρημένες έννοιες ή ορολογία. Αντίθετα, δίνει έμφαση στη συμπεριφορική και καταστασιακή ικανότητα, η οποία ορίζεται ως η ικανότητα εκτέλεσης εργασιών σε ρεαλιστικά πλαίσια, ανταπόκρισης σε προκλήσεις και αλληλεπίδρασης με άλλους σε περιβάλλοντα βασισμένα σε εργασίες. Η διάδοση της γνώσης πραγματοποιείται με τρόπο που ευνοεί την άμεση αξιοποίησή της.

Μια θεμελιώδης αρχή σχεδιασμού του μοντέλου είναι η συστηματική ενίσχυση της αυτοπεποίθησης. Η ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης δεν θεωρείται δευτερεύον προνόμιο, αλλά αντιμετωπίζεται ως ρητός εκπαιδευτικός στόχος που ενσωματώνεται σε όλες τις ενότητες μάθησης, την αλληλουχία δραστηριοτήτων και τις μεθόδους ανατροφοδότησης. Αυτό εξασφαλίζει ότι οι εκπαιδευόμενοι βιώνουν σταδιακά στιγμές επιτυχίας που μπορούν να επιτύχουν καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πορείας.

Η διδασκαλία πραγματοποιείται κυρίως μέσω της χρήσης σεναρίων και προσομοιώσεων που αντικατοπτρίζουν πραγματικές κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις στον χώρο εργασίας. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν παιχνίδια ρόλων, εφαρμοσμένες περιπτώσεις, καθοδηγούμενες προσομοιώσεις και διαδραστικές ασκήσεις, οι οποίες λειτουργούν ως τα κύρια εκπαιδευτικά εργαλεία. Μέσα από αυτά τα δομημένα περιβάλλοντα εξάσκησης, οι εκπαιδευόμενοι δοκιμάζουν ενεργά συμπεριφορές, αξιολογούν αποφάσεις και αναπτύσσουν την ικανότητα κρίσης ανάλογα με την κατάσταση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εξασκούν συμπεριφορές, να αξιολογούν αποφάσεις και να λαμβάνουν δομημένη ανατροφοδότηση σε ένα ελεγχόμενο περιβάλλον. Αυτή η προσέγγιση έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει ότι η απόκτηση δεξιοτήτων είναι άμεσα μεταβιβάσιμη σε πραγματικά εργασιακά περιβάλλοντα.

Ορισμός Βασικών Δεξιοτήτων

Η διαδικασία ορισμού των δεξιοτήτων του SEQ βασίζεται σε ένα κοινό πλαίσιο, το οποίο ενσωματώνει τα αποτελέσματα διακρατικών ερευνών, την ανατροφοδότηση από τα Φόρουμ Συνεργασίας, τα κριτήρια επιλογής των ενδιαφερόμενων μερών, τις προσδοκίες συμπεριφοράς, καθώς και την εφαρμογή τους στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινότητας. Οι δεξιότητες δεν παρατίθενται ως αφηρημένα χαρακτηριστικά, αλλά δομούνται ως ομάδες εφαρμοσμένων ικανοτήτων σχετικές με κοινωνικά και οικονομικά περιβάλλοντα. Σε τέτοια περιβάλλοντα, η ποιότητα της αλληλεπίδρασης, η αξιοπιστία και η προσαρμοστικότητα έχουν αποδειχθεί ότι ασκούν σημαντική επίδραση στην απασχολησιμότητα.

Κάθε ομάδα δεξιοτήτων ορίζεται μέσω τεσσάρων πρισμάτων:

Σύμφωνα με τις τέσσερις καθοριστικές προσεγγίσεις που παρουσιάστηκαν παραπάνω — λειτουργικός ορισμός, συμπεριφορική έκφραση, συνάφεια με την κοινωνική οικονομία και πορεία κατάρτισης — τα ακόλουθα παραδείγματα απεικονίζουν τον τρόπο με τον οποίο το πλαίσιο SEQ μετατρέπει ευρείς τομείς δεξιοτήτων σε συγκεκριμένες, εφαρμοσμένες ομάδες ικανοτήτων.

Για παράδειγμα, η **επικοινωνία** δεν θεωρείται απλώς ως «καλή ομιλία», αλλά προσεγγίζεται ως μια πολυδιάστατη έννοια που περιλαμβάνει την ανταλλαγή σαφών οδηγιών, τη συμπεριφορά ενεργητικής ακρόασης και διευκρίνισης, τη διαχείριση της διαφωνίας με σεβασμό και την ικανότητα αλληλεπίδρασης με τον πελάτη/χρήστη. Αυτό δείχνει τόσο τι επιτρέπει η δεξιότητα σε έναν μαθητή να κάνει στην πράξη όσο και πώς γίνεται ορατή στη δράση.

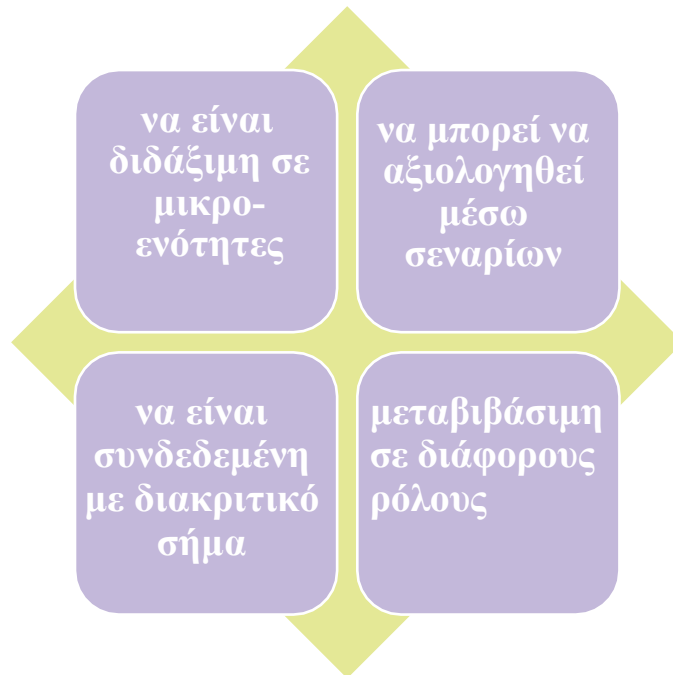
Ακολουθώντας την ίδια λογική, η έννοια της ηγεσίας υλοποιείται μέσω της συμπεριφορικής έκφρασης σε ρεαλιστικά πλαίσια των NEET. Η έννοια της **ηγεσίας** προσεγγίζεται από την οπτική της μικρο-ηγεσίας στο πλαίσιο των NEET, υποδηλώνοντας την υιοθέτηση μιας πρωτοβουλιακής προσέγγισης σε απλές εργασίες, τη διευκόλυνση του σύντομου συντονισμού μεταξύ ομοτίμων, τη διαμόρφωση λύσεων και την ανάληψη ευθύνης, σε αντίθεση με την εφαρμογή ιεραρχικών στρατηγικών διαχείρισης. Με αυτόν τον τρόπο, η δεξιότητα παραμένει σχετική με περιβάλλοντα κοινωνικής οικονομίας για αρχάριους και ρεαλιστική για την ομάδα-στόχο ώστε να την εξασκήσει και να την αναπτύξει.

Η ίδια σχέση ισχύει και για την ανθεκτικότητα, η οποία δεν ορίζεται ως ένα αφηρημένο προσωπικό χαρακτηριστικό, αλλά ως μια ικανότητα που μπορεί να καλλιεργηθεί και εκφράζεται μέσω παρατηρήσιμης συμπεριφοράς. Η **ανθεκτικότητα** ορίζεται από συμπεριφορική άποψη ως η ικανότητα να επιμένει κανείς ενόψει των αντιξοοτήτων, να δέχεται ανατροφοδότηση και να προβαίνει σε προσαρμογές, να επιχειρεί επανειλημμένα την εκτέλεση εργασιών, να διατηρεί την ψυχραιμία του σε καταστάσεις υψηλής πίεσης και να διαχειρίζεται τα συναισθήματά του στο πλαίσιο της λήψης ανατροφοδότησης. Ο ορισμός αυτός συνδέει άμεσα τη δεξιότητα τόσο με δείκτες συμπεριφοράς όσο και με την πρόοδο στο πλαίσιο της μαθησιακής διαδρομής.

Τέλος, η συμπερίληψη της **περιβαλλοντικής και της κοινοτικής ευθύνης** αντανακλά την προαναφερθείσα συγκεκριμένη οπτική της κοινωνικής οικονομίας. Βασίζεται σε ερευνητικά ευρήματα και απόψεις των ενδιαφερομένων μερών από τον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, τα οποία καταδεικνύουν ότι η συμπεριφορά λήψης αποφάσεων με γνώμονα την αξία λειτουργεί τόσο ως παράγοντας κινητοποίησης όσο και ως ειδική για τον τομέα ικανότητα.

Η συμπερίληψή της διασφαλίζει, συνεπώς, ότι το πλαίσιο δεξιοτήτων δεν περιορίζεται στη γενική απασχολησιμότητα, αλλά αντανακλά επίσης τον στοχευμένο και κοινωνικά προσανατολισμένο χαρακτήρα του πλαισίου της κοινωνικής οικονομίας.

Κάθε ομάδα δεξιοτήτων έχει σχεδιαστεί ώστε:

Η δομή των δεξιοτήτων σε μικρο-ενότητες επιτρέπει την παροχή εκπαίδευσης σε σύντομα, διαχειρίσιμα τμήματα μάθησης, τα οποία είναι ευκολότερα για τους μαθητές να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν, ειδικά για όσους ενδέχεται να αντιμετωπίζουν εμπόδια που σχετίζονται με την παρακίνηση, την αυτοπεποίθηση ή τον χρόνο. Η αξιολόγηση βάσει σεναρίων διασφαλίζει ότι οι ικανότητες αποδεικνύονται σε ρεαλιστικές καταστάσεις και δεν περιγράφονται μόνο θεωρητικά, επιτρέποντας στους συμβούλους και τους εργοδότες να παρατηρούν πραγματικές συμπεριφορές, όπως η επικοινωνία, η ομαδική εργασία και η επίλυση προβλημάτων. Η σύνδεση κάθε ομάδας δεξιοτήτων με ψηφιακά σήματα υποστηρίζει την επικύρωση μικρότερων μαθησιακών επιτευγμάτων και παρέχει ορατή αναγνώριση της προόδου, η οποία μπορεί να παρακινήσει τους μαθητές και να επικοινωνήσει με σαφήνεια τις ικανότητες σε εξωτερικούς ενδιαφερόμενους. Τέλος, ο σχεδιασμός των ομάδων ώστε να είναι μεταβιβάσιμες μεταξύ ρόλων διασφαλίζει ότι οι αποκτηθείσες δεξιότητες παραμένουν σχετικές σε διαφορετικά πλαίσια εντός της κοινωνικής οικονομίας και της ευρύτερης αγοράς εργασίας, επιτρέποντας στους μαθητές να εφαρμόζουν τις ίδιες ικανότητες σε πολλαπλά επαγγελματικά περιβάλλοντα.

Προτεινόμενες βασικές ομάδες δεξιοτήτων SEQ

Επικοινωνία και επαγγελματική αλληλεπίδραση	• σαφής έκφραση ιδεών • ενεργητική ακρόαση • σεβαστός διάλογος • αλληλεπίδραση με τον • αποδοχή και ανταπόκριση σε σχόλια
Ομαδική εργασία και συνεργατική	• συνεργατική εκτέλεση εργασιών • αντίληψη ρόλων σε ομαδικές δραστηριότητες • αξιοπιστία εντός των ομάδων • βασικές αρχές διαχείρισης συγκρούσεων
Ηγεσία και Ανάλυση πρωτοβουλίας	• προληπτική έναρξη εργασιών • ηγεσία σε μικρές ομάδες • ετοιμότητα λήψης αποφάσεων • αυτόνομη αντιμετώπιση προβλημάτων
Προσαρμοστικότητα και Ευελιξία	• Ικανότητα ανταπόκρισης στην αλλαγή • ικανότητα προσαρμογής στην ανατροφοδότηση • αλλαγή ρόλου ανάλογα με την κατάσταση • αντοχή στην αβεβαιότητα
Επίλυση προβλημάτων και εφαρμοσμένη δημιουργικότητα	• ανάλυση σεναρίων • εύρεση πρακτικών λύσεων • ευρηματικότητα υπό περιορισμούς • νοοτροπία κοινωνικής καινοτομίας
Συναισθηματική νοημοσύνη και Ενσυναίσθηση	• αντίληψη διαφορετικών απόψεων • ευαισθησία απέναντι στους χρήστες/ δικαιούχους • διαπολιτισμική συνείδηση • βασικές αρχές ρύθμισης των συναισθημάτων
Ανθεκτικότητα και Διαχείριση Στρες	• διαχείριση της πίεσης και του άγχους • ανάκαμψη μετά από αποτυχίες • ετοιμότητα για συνεντεύξεις και αξιολογήσεις • ρουτίνες συναισθηματικής αυτορρύθμισης
Κοινωνική και Περιβαλλοντική Ευθύνη	• Ευσυνειδησία απέναντι στον κοινωνικό αντίκτυπο • ηθική συμμετοχή • συμπεριφορές περιβαλλοντικής ευθύνης • λήψη αποφάσεων με γνώμονα την βιωσιμότητα

Καθορισμός Κριτηρίων Αναφοράς και Δεικτών για την Μέτρηση της Επάρκειας και της Προόδου

Το πλαίσιο αξιολόγησης του μοντέλου SEQ βασίζεται στην παρατηρήσιμη πρόοδο και όχι σε αφηρημένους δείκτες βαθμολόγησης. Η επιλογή αυτή αντανakλά τόσο τον παιδαγωγικό προσανατολισμό του έργου όσο και το προφίλ της ομάδας-στόχου. Πολλοί μαθητές που ανήκουν στην κατηγορία NEET έχουν αντιμετωπίσει δυσκολίες με τα παραδοσιακά συστήματα αξιολόγησης, τα οποία βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε εξετάσεις θεωρητικών γνώσεων ή σε αριθμητική βαθμολογία. Ως αποτέλεσμα, το πλαίσιο δίνει προτεραιότητα στην επίδειξη των ικανοτήτων μέσω της συμπεριφοράς σε ρεαλιστικές καταστάσεις, επιτρέποντας στους εκπαιδευόμενους να δείξουν τι είναι σε θέση να κάνουν και όχι μόνο τι μπορούν να περιγράψουν ή να απομνημονεύσουν. Η προσέγγιση αυτή συνάδει επίσης με τις ανάγκες που εξέφρασαν οι ενδιαφερόμενοι φορείς της αγοράς εργασίας κατά τη φάση της έρευνας, οι οποίοι τόνισαν τη σημασία των παρατηρήσιμων συμπεριφορών, όπως η επικοινωνία, η ομαδική εργασία, η πρωτοβουλία και η αξιοπιστία, κατά την αξιολόγηση της απασχολησιμότητας.

Κατά συνέπεια, το πλαίσιο αυτό δεν περιορίζεται στην απλή μέτρηση των γνώσεων, αλλά χρησιμοποιεί κλίμακες εξέλιξης της συμπεριφοράς που στηρίζονται σε δομημένη παρατήρηση και αποτελέσματα μικρο-αποδεικτικών στοιχείων. Οι δεξιότητες αξιολογούνται μέσω εργασιών βασισμένων σε σενάρια, παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεων και παρατηρήσεων από ομοτίμους ή μέντορες, τα οποία παράγουν απτά στοιχεία για την ανάπτυξη των ικανοτήτων. Η μέθοδος αυτή επιτρέπει στους συντονιστές να καταγράψουν τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευόμενοι εφαρμόζουν τις δεξιότητές τους στο πλαίσιο, καθιστώντας παράλληλα τη διαδικασία αξιολόγησης πιο διαφανή και ουσιαστική τόσο για τους συμμετέχοντες όσο και για τους εργοδότες.

Κάθε ομάδα δεξιοτήτων περιλαμβάνει, συνεπώς, μια διαδρομή κατάκτησης τριών επιπέδων, η οποία έχει προσαρμοστεί ώστε να αντανakλά τις πραγματικές συνθήκες μάθησης των μαθητών που δεν σπουδάζουν, δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν κατάρτιση (NEET). Τα επίπεδα αντιπροσωπεύουν μια σταδιακή πρόοδο από τη συμμετοχή με υποστήριξη στην ανεξάρτητη απόδοση και, τέλος, στη συνεπή εφαρμογή σε διαφορετικές καταστάσεις. Αυτή η σταδιακή πρόοδος καθιστά τα μαθησιακά επιτεύγματα πιο ορατά, ενισχύει την ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης μέσω εφικτών στόχων και παρέχει μια σαφή δομή για την αναγνώριση της βελτίωσης με την πάροδο του χρόνου.

Συνδέοντας αυτά τα επίπεδα με συγκεκριμένους δείκτες συμπεριφοράς και αποδεικτικά στοιχεία βασισμένα σε σενάρια, το πλαίσιο αναφοράς SEQ διασφαλίζει ότι η επικύρωση των ικανοτήτων παραμένει πρακτική, αξιόπιστη και άμεσα σχετική με την απασχολησιμότητα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας.

Οι δείκτες του βασικού επιπέδου έχουν σχεδιαστεί για να καταγράφουν την υποστηριζόμενη απόδοση και την αναδυόμενη συνειδητοποίηση. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η συμμετοχή με υποδείξεις, η μερική ολοκλήρωση εργασιών και η αναγνώριση της σωστής συμπεριφοράς, ακόμη και όταν η εκτέλεση δεν είναι συνεπής.

Οι δείκτες επιπέδου λειτουργίας έχουν σχεδιαστεί για να αποτυπώνουν επαναλαμβανόμενη, αυτόνομη απόδοση σε δομημένα σενάρια. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές καλούνται να επιδείξουν σταθερότητα στη συμπεριφορά, κατανόηση της κατάστασης και ικανότητα ενσωμάτωσης της ανατροφοδότησης.

Οι δείκτες εφαρμοσμένου επιπέδου έχουν αποδειχθεί ότι αντανakλούν τη δυνατότητα μεταφοράς και προσαρμογής των δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευόμενοι αποδεικνύουν την επάρκειά τους εφαρμόζοντας με επιτυχία τη δεξιότητα σε διάφορα σενάρια. Επίσης, βοηθούν τους ομότιμους τους και προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους χωρίς να χρειάζεται να τους το ζητήσει ο συντονιστής.

Μερικά παραδείγματα δεικτών είναι:

- δείκτες παρατήρησης του συντονιστή
- δείκτες αποτελεσμάτων σεναρίων
- δείκτες αλληλεπίδρασης μεταξύ ομοτίμων
- δείκτες αυτοαναστοχασμού
- δείκτες αποτελεσμάτων εργασιών

Τα εργαλεία μέτρησης είναι τυποποιημένα σε όλους τους εταίρους:

- κριτήρια αξιολόγησης σεναρίων
- λίστες ελέγχου συμπεριφοράς
- φύλλα τεκμηρίωσης εργασιών
- έντυπα επικύρωσης από μέντορες
- ανατροφοδότηση από ομοτίμους
- πίνακες αυτοπαρακολούθησης SEQ Comp Cards

Αυτή η πολυδιάστατη μέτρηση μειώνει την υποκειμενικότητα και αυξάνει την αξιοπιστία της επικύρωσης.

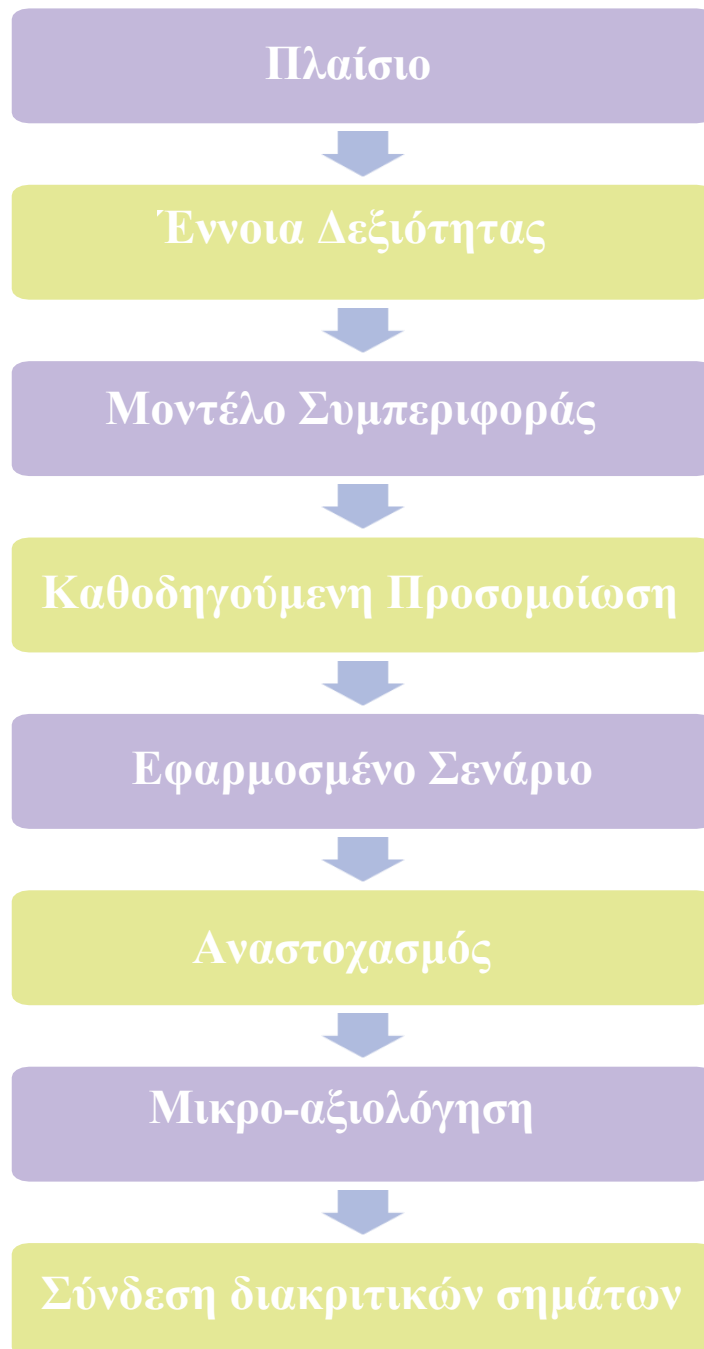
Σχεδιασμός του μεθοδολογικού πλαισίου για την εφαρμογή στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας

Το πλαίσιο εφαρμογής μετατρέπει τις δεξιότητες και τα πλαίσια αναφοράς σε ένα επαναλαμβανόμενο σύστημα παροχής κατάρτισης που συνάδει με τα πρότυπα εργασίας της κοινωνικής οικονομίας. Είναι γνωστό ότι ο τομέας αυτός αποδίδει μεγαλύτερη αξία στην ποιότητα της αλληλεπίδρασης, την αξιοπιστία των υπηρεσιών, την ηθική συμπεριφορά και την προσαρμοστικότητα παρά στη στενή τεχνική εξειδίκευση σε αρχικό επίπεδο.

Τα συνδυασμένα στοιχεία που προέρχονται από τα ερωτηματολόγια σε διακρατικό επίπεδο, τις εθνικές ομάδες εστίασης και την ομάδα εστίασης εμπειρογνομόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο υποδεικνύουν μια σειρά σαφών σχεδιαστικών επιπτώσεων για το Μοντέλο Μάθησης SEQ. Η μάθηση θα πρέπει να οργανώνεται σε μικρο-ενότητες που εστιάζουν σε συγκεκριμένες δεξιότητες, να παρέχεται σε συνοπτικές ενότητες διάρκειας 1–2 ωρών και να δομείται γύρω από πρακτική βασισμένη σε σενάρια και προσομοιώσεις, αντί για ευρέα θεματικά μαθήματα. Η διδασκαλία πρέπει να παραμείνει συνδυαστική και να υποστηρίζεται από ανθρώπινο δυναμικό, με ενσωματωμένη καθοδήγηση και ομαδική εργασία, ενώ οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες πρέπει να συνδέουν ρητά τις δεξιότητες SEL με παρατηρήσιμες συμπεριφορές που σχετίζονται με την απασχολησιμότητα. Ταυτόχρονα, το μοντέλο πρέπει να περιλαμβάνει αρθρωτά σημεία εισόδου που ανταποκρίνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους αποχώρησης και να ενσωματώνει μηχανισμούς κινητοποίησης, όπως εργασίες από τον πραγματικό κόσμο, δραστηριότητες που βασίζονται στις πληροφορίες των εργοδοτών και ορατή αναγνώριση της προόδου. Αυτές οι διαφορές δεν έρχονται σε αντίθεση με την κοινή κατεύθυνση του μοντέλου· αντίθετα, υποδηλώνουν ότι το Μοντέλο Μάθησης SEQ θα πρέπει να συνδυάζει μια κοινή βασική δομή με προσαρμόσιμα εθνικά επίπεδα έμφασης, συμπεριλαμβανομένων κινήτρων, γλωσσικής υποστήριξης ή κλιμακας ενίσχυσης της αυτοπεποίθησης, ανάλογα με το πλαίσιο. Συνοψίζοντας, τα ευρήματα υποστηρίζουν ένα μοντέλο που δεν εστιάζει μόνο στις δεξιότητες αλλά είναι και προσανατολισμένο στην ενεργοποίηση, με ενσωματωμένη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας καθοδήγησης, συμβουλευτική και προετοιμασία για την απασχολησιμότητα.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κάθε ενότητα μάθησης του SEQ ακολουθεί μια σταθερή

παιδαγωγική δομή, εξασφαλίζοντας έτσι τη συνέπεια και τη δυνατότητα μεταφοράς των γνώσεων. Ως εκ τούτου, ακολουθεί μια δομημένη εκπαιδευτική πορεία που οδηγεί σταδιακά τους μαθητές από την κατανόηση του πλαισίου στην επίδειξη εφαρμοσμένων ικανοτήτων και στην πιστοποιημένη αναγνώριση δεξιοτήτων.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες θα σχεδιαστούν με μεγάλη προσοχή, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην πρακτική εφαρμογή. Η θεωρητική εισαγωγή είναι συνοπτική και πρακτική. Το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου αφιερώνεται σε ασκήσεις ρόλων, προσομοιώσεις, επίλυση σεναρίων και ασκήσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών. Το συμπέρασμα αυτό υποδηλώνει μια διακρατική προτίμηση των εκπαιδευομένων για τη βιωματική μάθηση έναντι της ακουστικής μάθησης.

Η μεθοδολογία υλοποίησης θα περιλαμβάνει:

- τράπεζες σεναρίων ανά ομάδα δεξιοτήτων
- κλίμακες δυσκολίας
- σενάρια για τους διοργανωτές
- πρότυπα ανατροφοδότησης
- ερωτήσεις για αναστοχασμό
- σημειώσεις προσαρμογής για μετανάστες και μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού

Το πλαίσιο βασίζεται στην αρχή της «ακολουθίας με προτεραιότητα στην αυτοπεποίθηση», η οποία περιλαμβάνει τον σκόπιμο σχεδιασμό των αρχικών ενοτήτων, ώστε να διασφαλίζονται τόσο εφικτές επιδόσεις όσο και ορατή επιτυχία πριν από την αύξηση της πολυπλοκότητας. Το συμπέρασμα αυτό αντιστοιχεί άμεσα στο διαδεδομένο φαινόμενο της έντονης έλλειψης αυτοπεποίθησης που έχει εντοπιστεί σε διάφορα εθνικά πλαίσια.

Επιπλέον, το ενδιαφέρον για τα ψηφιακά εργαλεία ως συμπληρωματικά μέσα μάθησης, παράλληλα με την προτίμηση για διαδραστικές εμπειρίες, παραμένει σταθερό κατά τη διάρκεια της ερευνητικής φάσης του έργου. Ενώ η δια ζώσης διδασκαλία παραμένει απαραίτητη για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, την ανάπτυξη αυτοπεποίθησης και τη διαρκή συμμετοχή, τα στοιχεία υποστηρίζουν ένα μεικτό μοντέλο στο οποίο τα ψηφιακά και τα παιχνιδοποιημένα στοιχεία ενισχύουν την επανάληψη, την ανατροφοδότηση και την προσβασιμότητα για μαθητές με περιορισμούς κινητικότητας, χρόνου ή γλώσσας. Τα διαδραστικά εργαλεία, οι μικροπροκλήσεις και οι ψηφιακές εργασίες βασισμένες σε σενάρια μπορούν επομένως να λειτουργήσουν ως συμπληρωματικοί μηχανισμοί που διατηρούν την κινητοποίηση και καθιστούν ορατή την πρόοδο χωρίς να

αντικαθιστούν την ανθρώπινη υποστήριξη. Αυτή η χαρτογράφηση καταδεικνύει υψηλό επίπεδο συνέπειας μεταξύ πολιτικής και πρακτικής: τα στοιχεία από το πεδίο υποδεικνύουν πρακτική, αρθρωτή και επικυρωμένη μάθηση, ενώ η ευρύτερη ευρωπαϊκή συζήτηση υποστηρίζει τους ίδιους μηχανισμούς για την ένταξη και την απασχολησιμότητα.

Το πλαίσιο έχει επίσης σχεδιαστεί για να διευκολύνει την απρόσκοπτη ψηφιακή μετάφραση. Η διαδραστική έκδοση θα περιλαμβάνει:

- οπτικούς χάρτες δεξιοτήτων
- κάρτες δεξιοτήτων με δυνατότητα επιλογής
- πλακίδια σεναρίων
- κλίμακες προόδου
- σειρές διακριτικών σημάτων
- πίνακες ελέγχου αυτό-αξιολόγησης

Η γλώσσα θα είναι απλή, εστιασμένη στη συμπεριφορά και κατανοητή από τους εργοδότες, όταν μεταφραστεί στα αγγλικά, τα ελληνικά και τα γερμανικά.

Συστάσεις για το Σύστημα Επικύρωσης και Μικροπιστοποιήσεων

Από τα ερευνητικά στοιχεία του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ερωτηματολογίων και των ομάδων εστίασης καθώς και της συζήτησης των εμπειρογνομόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκύπτει μια σαφής κατεύθυνση για το επίπεδο επικύρωσης του μοντέλου SEQ. Οι μηχανισμοί αναγνώρισης θα πρέπει να εστιάζουν στις δεξιότητες, να βασίζονται στην πρακτική και να είναι εύκολα κατανοητοί από τους εργοδότες. Αντί να εκδίδει γενικά πιστοποιητικά, το μοντέλο θα πρέπει να απονέμει ένα σήμα για κάθε ξεχωριστή ομάδα δεξιοτήτων, με κάθε σήμα να συνδέεται με συγκεκριμένες κοινωνικές και συναισθηματικές ικανότητες καθώς και με σχετικές συμπεριφορές που προάγουν την απασχολησιμότητα. Η προσέγγιση αυτή διατηρεί την επικύρωση λεπτομερή και διαφανή, ενώ παράλληλα επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να χτίζουν την αναγνώρισή τους σταδιακά με την πάροδο του χρόνου.

Η επικύρωση των εν λόγω ικανοτήτων πρέπει να βασίζεται σε κριτήρια απόδοσης που μπορούν να παρατηρηθούν, αντί να στηρίζεται αποκλειστικά σε αρχεία παρουσίας ή ελέγχους γνώσεων. Οι επαγγελματίες, οι εργοδότες και οι εμπειρογνώμονες σε ευρωπαϊκό επίπεδο τόνισαν επανειλημμένα ότι η αξιοπιστία εξαρτάται από την παρατήρηση του τι μπορεί να κάνει ένας εκπαιδευόμενος σε ρεαλιστικές καταστάσεις. Για τον λόγο αυτό, κάθε μονάδα πιστοποίησης θα πρέπει να συνδέεται με εργασίες μικρο-αποδεικτικών στοιχείων, όπως απαντήσεις σε σεναρία, απόδοση σε παιχνίδια ρόλων, ασκήσεις ομαδικής εργασίας ή σύντομες πρακτικές προκλήσεις, οι οποίες θα τεκμηριώνονται μέσω δομημένων κριτηρίων αξιολόγησης. Με αυτόν τον τρόπο, η αξιολόγηση παραμένει ευθυγραμμισμένη με την έντονη διακρατική προτίμηση για προσομοίωση και εφαρμοσμένη μάθηση.

Συνιστάται ανεπιφύλακτα η χρήση ενός συμπληρωματικού επιπέδου αυτο-επικύρωσης, το οποίο διευκολύνεται από τις κάρτες SEQ Comp Cards, με σκοπό την ενίσχυση της αναστοχαστικής διαδικασίας και της ενεργού συμμετοχής των μαθητών. Οι κάρτες αυτές επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να παρακολουθούν την πρόοδό τους, να συγκρίνουν την αυτοεκτίμησή τους με την ανατροφοδότηση του συντονιστή και να συλλέγουν τεκμηριωμένα στοιχεία σε όλα τα μαθήματα. Παράλληλα, οι περιγραφές των διακριτικών σημάτων θα πρέπει να συντάσσονται σε γλώσσα κατανοητή από τους εργοδότες, ώστε η πρακτική σημασία κάθε πιστοποιητικού να είναι άμεσα σαφής.

Τα πιστοποιητικά θα πρέπει επίσης να ακολουθούν μια λογική που επιτρέπει την ενοποίηση των ικανοτήτων, σύμφωνα με την οποία τα μεμονωμένα σήματα δεξιοτήτων συσσωρεύονται σε ευρύτερα προφίλ ικανοτήτων, επιτρέποντας ευέλικτες πορείες και προοδευτική αναγνώριση.